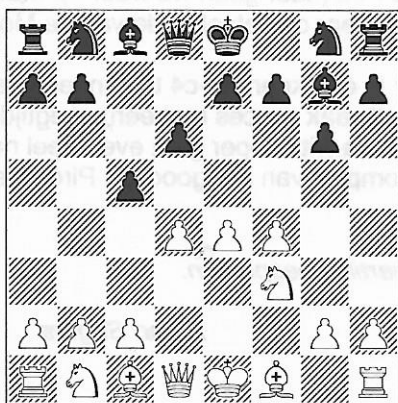
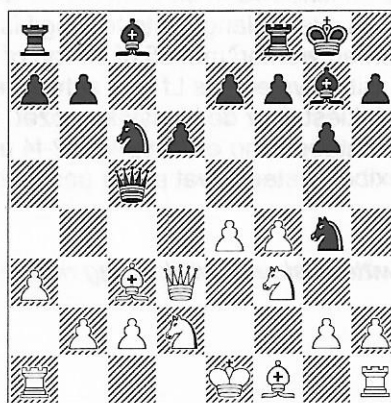

Paul Tromp (RSR IvT)-AS na 4...c5!

Paul-Tromp (RSR IvT)-AS na 10...Pg4

Wit reageerde met 5.dxc5 Da5+ 6.Ld2 Dxc5 7.Lc3?! en na 7...Pf6! 8.Dd3 0-0 (nauwkeuriger is 8...Pc6!) 9.Pbd2? (noodzakelijk is Ld4) 9...Pc6 10.a3? (om Pb4 te verhinderen) 10...Pg4 was wit helemaal stukgespeeld (zie 2^e diagram). Na 11.Lxg7 Kxg7! (11...Df2+ is aantrekkelijk, maar in feite veel moeilijker te winnen dan het kansloze eindspel waar wit nu voor kiest) 12.Dc3+?! Dxc3 13.bxc3 Pe3 14.Ke2 Pxf1 15.Thxf1 b6! en op de 29e zet moest wit zich reeds gewonnen geven. Na simpel torenverdubbeling op de c-lijn vielen de twee c-pionnen als rijpe appeltjes van het bord af.

Er zijn twee hoofdsystemen tegen de Pirc. De gevaarlijkste is de "Oostenrijkse aanval": 1.e4 d6 2.d4 Pf6 3.Pc3 g6 4.f4 Lg7 5.Pf3 en hier heeft zwart de belangrijke keuze uit 5...0-0 en 5...c5. Als zwart dit scherpe systeem wil vermijden, dan kan hij gebruik maken van de Moderne verdediging zetvolgorde: 1.e4 g6 2.d4 Lg7 3.Pc3 d6 4.f4 en nu 4... c6 of 4...Pc6 (i.p.v. 4...Pf6 waarna het alweer een gewone Pirc is).

Het tweede hoofdsysteem is de (degelijke) "Klassieke variant": 1.e4 d6 2.d4 Pf6 3.Pc3 g6 4.Pf3 Lg7 5.Le2 0-0 6.0-0 en nu zijn de twee belangrijkste antwoorden 6...Lg4 en 6...c6.

Van beide systemen is er een grote theoriebrij. Om de Austrian attack te overleven is theoriekennis noodzakelijk (dit is de enige uitzondering op de eerder genoemde regel) of zwart kan iets afwijkends kiezen in de Moderne verdediging zoals hiervoor aangegeven.

Om te winnen met zwart in de "Klassieke variant" is veel kennis en ervaring en geduld noodzakelijk (overleven lukt wel met normale zetten).

Er zijn nog een paar belangrijke systemen. Allereerst het recht-toe-recht-aan systeem met f3 + Le3 + Dd2 gevolgd door h2-h4-h5 en Lh6 en matzetten via de h-lijn. Dit kan zwart echter goed opvangen met 1. Niet (meteen) kort rocheren! en 2. Een tegenaanval voorbereiden tegen de witte lange rochade met c6 + Pbd7 + Da5 + b5 (+ evt. Pb6 + Le6 + Pc4). Let hierbij wel op het volgende: wit speelt snel Lh6, zwart moet ruilen op h6, zwart kan dus niet meer kort rocheren zolang de witte dame op h6 staat; als zwart ook nog b5 gedaan heeft dan switcht wit vaak naar de korte rochade en de zwarte koning kan dan eigenlijk ook niet goed meer lang rocheren. Met deze stiekeme variant heeft Mauritz de Jong me ooit eens hardhandig verslagen. Heel opvallend is trouwens dat de lange rochade voor wit in de Pirc altijd riskant is en ook zelden gespeeld wordt. Logisch denkt u, wat wil je met die sterke loper op g7. Maar tegen de Draak - toch een actiever systeem voor zwart lijkt me - is een witte lange rochade wel heel gebruikelijk. Voor mij een zoveelste bewijs dat de Pirc strategisch zeer OK is!

Dan is er nog het systeem waarin wit Le3 combineert met h3 (i.p.v. f3) om Pg4 van zwart te voorkomen; h2-h3 lijkt een beginnerszet, maar heeft een aantal voordelen boven f2-f3, omdat nu het paard of de dame naar f3 kunnen. Daarnaast kan wit werken met f2-f4.

Begin jaren '80 heeft Spassky een systeem ontwikkeld met h3 + Le3 + Pf3 om de Klassieke variant te verbeteren. De Engelsen Nunn en Short hebben hier ook veel succes mee geboekt.

Sommige grootmeesters beschouwden dit zelfs als de weerlegging van de Pirc (daar gaan we weer ...). Maar het tegengif is allang gevonden. Het belangrijkste tegengif is trouwens ook hier weer de zetvolgorde van de Moderne verdediging (Pf6 uitstellen en werken met c5 of c6+b5 of a6+b5).

Het hoofdidee achter dit witte systeem is Lf1-e2 achterwege laten om later in één keer Lf1-c4 te kunnen spelen. Dit geldt met name als wit kiest voor de klassieke opzet. Daarnaast heeft wit vaak succes met een vroegtijdig e4-e5-e6. En wit rocheert eventueel lang en/of speelt f2-f4 en/of speelt Df3. En de witte looper gaat eventueel naar d3. Kortom, een zeer flexibel systeem wat prima past in het dynamische complex van de "good old Pirc, in a modern coat".

⇒ *Dit belangrijke witte systeem wil ik graag nog eens in een vervolgartikel bespreken.*

Albert Segers

HAARMODE

**John
van
Vliet**

Duyvesteynstraat 7 • 3042 BA Rotterdam
Telefoon (010) 415 55 02

Paul Keres Memorial 2004

In juli 2004 hebben Karel, Henk en ondergetekende deelgenomen aan het Paul Keres Memorial in Tallinn, de hoofdstad van Estland. Ik zal u niet teveel lastig vallen met de wijze waarop de keuze voor Tallinn tot stand kwam, maar het kostte bloed, zweet en tranen om Henk te overtuigen van het grote nut van deze reis. Het klinkt toch als een droom; schaken in het voormalige Sovjet-Unie, in een stad die op de UNESCO lijst staat, waar de prijzen nog laag zijn en de Westerse invloeden gering.

Het werden twee memorabele weken, onder meer omdat Henk "niet zo van vliegen houdt". Hierdoor gingen Henk en ik met de trein richting het verre Oosten. Karel had het wat handiger bekeken en besloot met het vliegtuig te gaan. Dat leverde hem een aanzienlijke tijdswinst op van ongeveer 60 uur.

Nu was het boeken van de heen- en terugreis al een hele onderneming. Er was niet zoveel tijd om de hele reis te regelen en daarnaast wilde Henk nog wel eens van plan veranderen. (Er zijn nogal wat mogelijkheden om in Estland te komen; via Polen of Zweden, of ergens in Duitsland op de boot stappen. (en dan natuurlijk hetzelfde probleem voor de terugreis...)) U kunt begrijpen dat daar de nodige uurtjes in gingen zitten en wij waren in die dagen dan ook trouwe gasten bij het internationale loket in het Centraal Station.

De heenreis werd uiteindelijk Rotterdam-Venlo-Duisburg-Kopenhagen-Malmö-Stockholm-Tallinn. Tot Stockholm met de trein, het laatste stuk met de boot. Per trein rechtstreeks naar Tallinn was ook een mogelijkheid, maar dan had de hele onderneming nog zo'n anderhalve dag langer geduurd. Van een aansluitende dienstregeling hebben ze in Polen nog niet gehoord.

Een hotel was nog niet geregeld aangezien we dachten dat we dit wel even via het Internet konden doen. Dit lukte echter niet, en omdat in het weekend de hotels in Estland de telefoon niet opnemen, kon ook het reisbureau ons niet meer helpen. Een mailtje naar de organisator moest uitkomst bieden maar ook dat zou tot maandag duren. Toch stapten we met goede moed op zondagavond op de trein, op weg naar het grote onbekende.

Dat we op tijd in Duisburg aankomen is al een wonder op zich. Twee uur voor het vertrek vanaf Rotterdam CS besluit ik nog even telefoonkaarten te kopen, maar vergeet daarbij mijn sleutels. Daar sta je dan op zondagmiddag, hartje zomer, iedereen op vakantie. Met de grootst mogelijke mazzel kom ik toevallig een buurman tegen die uiteindelijk op het idee komt een ladder te gebruiken. Net op het moment dat ik me worstelend door het dakraam naar binnen wurm komt Henk aangereden, die het tafereel met meer dan verwondering aanschouwt.

Het eerste avontuur hebben we dus overleefd, maar het volgende dient zich al snel aan. Bij Venlo had eerder die dag een spoorwegongeval plaatsgevonden. We vragen voor de zekerheid aan een informatiemedewerkster of dat gevolgen heeft voor onze verbinding naar Venlo. Het wordt wel krap, maar het zou moeten kunnen. Wij lopen door naar het perron, waar wij even later door dezelfde medewerkster worden aangesproken. De door ons beschreven treinreis naar Duisburg staat niet in haar computertje. Er is nog één mogelijkheid om in Duisburg te komen, maar dan wel via Utrecht. Voor die trein naar Duisburg moet je dan wel speciale tickets hebben. We besluiten de goede vrouw te geloven, (al heeft Henk ongetwijfeld de reis 100 keer van tevoren gecheckt) en nemen de trein naar Utrecht. Wat daar dan gebeurt, zien we wel. Onder het mom van het ongeluk bij Venlo kunnen we de trein naar Duisburg gewoon instappen en de conducteur zoekt zelfs plaatsen voor ons. Dat is pas service! Ruim op tijd komen we in Duisburg aan waar we een uurtje of twee kunnen rusten, wachtend op de nachttrein naar Kopenhagen.

De treinreis naar Stockholm verloopt voorspoedig. Op Kopenhagen CS kost het even moeite de juiste tickets naar Malmö te kopen (geen euro en vreemd taaltje), maar om een uur of vier komen we in Stockholm aan. Hierna begint de grote zoektocht naar het hotel. Zelf vindt het geboekte hotel zichzelf in het centrum liggen, maar kennelijk is dit begrip tamelijk breed. Op de meeste centrum-kaarten komt het hotel niet voor. Voor Henk is het met zijn mooie wielteskoffer geen probleem. Ik heb echter een sporttas op mijn rug en twee tassen in de hand. Dan is zo'n wandeling wat minder plezierig. Over het hotel verder geen slecht woord, vooral het ontbijt de volgende ochtend was voortreffelijk.

Stockholm is een mooie stad, gebouwd op diverse kleine eilanden. In het verleden was het Zweedse rijk zeer groot en machtig, en de vele grote oude gebouwen en standbeelden doen hieraan herinneren. Helaas hebben we maar weinig tijd voor het bezichtigen want de boot naar Tallinn vertrekt op dinsdagmiddag half 5. De bus die ons naar de terminal brengt is snel gevonden, de bus zelf vindt ons niet zo snel. Het elektronische wachttijdenbord verspringt vaak, maar meestal naar boven zodat de aangegeven wachttijd steeds langer wordt. Hierdoor gaat iets van onze tijds marge verloren, maar uiteindelijk verschijnt de bus en komen we nog steeds op tijd bij de boot aan.

Daar heerst een drukte van jewelste, er vertrekken verschillende boten richting de Baltische staten. De sfeer is licht gespannen, er staan enorme rijen en de boten vertrekken binnen niet al te lange tijd. Gelukkig hebben we gereserveerd waardoor we in de kortste rij mogen gaan staan.

Als we aan de beurt zijn gebeurt er iets onverwachts. De reservering is in orde, maar de identiteitskaart van Henk wordt geweigerd. Nu is Estland sinds kort lid van de EU, maar van deze reiskaart hebben ze nog nooit gehoord. Twee bezoeken van de baliemedewerkster aan de douane hebben geen effect; we krijgen niet de papieren om aan boord te gaan.

Een nogal onverwachte vervelende situatie, zeker in alle drukte en het besef dat we toch echt deze boot moeten hebben om bij aanvang van het toernooi in Tallinn te zijn. Henk besluit het heft in eigen hand te nemen en gaat op eigen houtje naar de douane. Ik blijf bij het loket achter, zittend en lettend op alle bagage. Ondertussen krijg ik de nodige verwonderende en verwijtende blikken; de plek bij het loket waar alle bagage om me heen staat is niet de handigste.

Het wachten duurt bijna uur. Dan komt Henk weer tevoorschijn. Het is hem gelukt de douane te overtuigen, al ging dat niet zonder slag of stoot. Het eerste wat men Henk vertelde was dat een dag eerder een Nederlander met dezelfde kaart was geweigerd en teruggestuurd. Hierna moest hij een tijd in een kamertje wachten terwijl er druk naar andere douanes werd gebeld. Dit ging ook niet van harte, er waren hier en daar wat taalproblemen en niet iedereen was bereikbaar.

Uiteindelijk komen ze te weten dat de kaart bestaat en geldig is. Helaas is er nergens een voorbeeld van de kaart voor handen, zodat ze nog steeds niet kunnen controleren of de kaart wel echt is. Gelukkig krijgt Henk het voordeel van de twijfel en mag hij voorwaardelijk mee met de boot.

Aan boord is het zeer gezellig. Estland is voor de Zweden een luilekkerland waar het goedkoop feesten en winkelen is. Op dat feesten nemen ze op de boot alvast een voorschot en het bier vloeit dan ook rijkelijk. Natuurlijk pikken ook wij ons graantje mee, en zitten gezellig in de karaoke-bar te luisteren naar leuke onverstaanbare Zweedse liedjes. Te laat kunnen wij het echter niet maken, Tallinn en het toernooi wacht de volgende dag op ons.

Woensdag komen we om een uur of elf in de haven van Tallinn aan. Er staan lange wachtrijen voor de douane. Eén voor één wordt iedereen in een hokje gecontroleerd, waarna je door een deur Estland mag betreden. Bij Henk duurt het allemaal wat langer, maar na enig overleg tussen twee beambten mag ook hij het land binnengaan.

De eerste ronde begint om vier uur, we hebben dus nog even tijd voor een eerste impressie. We besluiten de bagage achter te laten in een kluis en gaan op onderzoek uit. De oude binnenstad ligt op een heuvel op loopafstand van de haven. Dit gedeelte van de stad stamt uit de 13^e eeuw en is zeer bewonderenswaardig. Wanneer je door deze straten loopt heb je het gevoel alsof je in de epteling rondwandelt. Oude, opgeknapt huizen en straten met klinkers waar je u tegen zegt. Op de top van de heuvel bevindt zich een kerk en burcht die over de oude stad uitkijken en er machtig uitzien.

Per dag komen minimaal twee grote passagiersschepen aan, waarna de oude stad bijna letterlijk volstroomt. Met enige moeite weten we een plaatsje te bemachtigen op het centrale plein, waar we gelijk kennismaken met het wispelturige Estse weer. Voor 5 minuten regent het pijpenstelen, waardoor iedereen zijn toevlucht onder de parasollen van de cafés zoekt. Na die vijf minuten houdt het regenen op en gaat het leven weer zijn gewone gangetje. Na het drankje gaan we op zoek naar de speelzaal.

In de loop der eeuwen is Estland herhaaldelijk onder de voet gelopen door de Zweden, Duitsers en vooral de Russen. De haat tegen de Russen zit behoorlijk diep. Na een korte zelfstandigheid werd het land in 1941 door de Sovjet-Unie geannexeerd en tot provincie gemaakt. Er was veel verzet en om dit te breken werden vele inwoners vermoord, gevangen gezet of gedeporteerd.

De Russische minderheid wordt vandaag de dag veelal met de nek aangekeken en woont vooral in de armere buitenwijken. Het is "not done" te praten over iets dat ook maar een beetje met het oude Sovjet-Unie te maken heeft.

Sinds 1991 is Estland weer onafhankelijk. Het land is zeer nationalistisch en er is trots over het feit dat het kleine Estse volk (nog geen 1,5 miljoen inwoners) alle oorlogen en deportaties heeft overleefd.

Met dit in het achterhoofd is het niet gek dat de Estse helden van weleer zeer worden vereerd. Het schaakhuis waarin het toernooi gespeeld wordt is vernoemd naar voormalig wereldkampioen Paul Keres. Hij speelde voor de Sovjet-Unie, maar was een Est, en dat zijn ze niet vergeten. Hoe belangrijk Paul Keres is blijkt ook wel uit het feit dat zijn hoofd op een bankbiljet staat. (Weliswaar wel op het biljet van 5 kronen, 33 eurocent, maar geld is geld nietwaar?)

Met het vinden van het schaakhuis krijgen we ook het hotel te horen waarin wij verblijven. Een mooi vier sterren-hotel op ongeveer 15 minuten lopen van de speelzaal. We pikken onze spullen op en gaan naar het hotel, waar stom toevallig ook Karel net binnen komt.

Ik ben de sociaalste en neem de stretcher, wat me wel weer de macht over de tv geeft. (Waar ik overigens nauwelijks iets aan heb gehad aangezien er vrijwel geen bruikbare tv zenders op zaten)

De opening van het toernooi is geheel in het Estse, de strekking van de toespraak ontgaat ons dus volledig. Aan het toernooi doen ongeveer 80 schakers mee, waaronder zo'n 25 kinderen. Op de bovenverdieping spelen de eerste 20 borden, de rest speelt op de begane grond. Vandaag is er één ronde, op de overige dagen worden twee rondes gespeeld; één om 11 uur, één om 4 uur.

Al snel wordt duidelijk dat het mogen spelen op één van de eerste 20 borden een groot goed is. Op de begane grond willen de kinderen elkaar nog wel eens achterna zitten, (de eerste partijen zijn al na een half uur klaar) en zorgen ouders, onder andere door hun mobiele telefoons, voor de nodige onrust.

De onderste speelzaal krijgt van ons dan ook de bijnaam crèche. Na de eerste twee speelrondes verhef ik het ontwijken van de crèche tot mijn hoofddoel van dit toernooi.

Overigens zijn de verdere speelcondities goed. Een bar kennen ze echter niet, echte schakers hebben hier blijkbaar geen versnaperingen nodig. De buitenlanders kun je op dit toernooi dan ook herkennen aan hun flesjes water.

De eerste twee rondes worden gespeeld in twee groepen. Met mijn lage rating zit ik in groep 2 en dus beneden. Henk en Karel mogen het boven proberen. In de eerste ronde speel met zwart tegen een iets jongere Est. Ik kom zwaar onder druk te staan en mijn tegenstander kan geforceerd een pion winnen. Dat vindt hij echter te weinig en hij probeert zijn stelling verder uit te bouwen. Op het eerste gezicht lukt dit aardig, er staan op een gegeven moment twee witte lopers op d6 en e6. Het lijkt echter erger dan het is, en na een paardmanoeuvre moet hij zich terugtrekken. De stukken worden geruild en er blijft een remisestelling over. Een zwaar bevochten gelijkspel dus. Henk en Karel verliezen.

Na het schaken is het een uur of acht, tijd om iets te eten. Dit kan op vele plaatsen in de stad. Op het eerder genoemde plein staan populaire tentjes met moderne standaardmenu's. Met een beetje verder zoeken is er in de minder drukke straten ook een hoop te vinden, zij het dan wat minder commercieel. De prijzen liggen in het centrum van Tallinn op ongeveer 75% van de Nederlandse, hoe verder je er buiten komt, hoe goedkoper het wordt.

De mensen in Tallinn zien er Westers uit. Over het algemeen zijn ze gesloten, een lachje kan er zelden af. Geïnteresseerd lijken ze niet in al die (westerse) buitenlanders die in de stad rond lopen. Ook op het toernooi is er niemand die vraagt hoe wij in vredesnaam in Tallinn zijn verzeild geraakt. Overigens verandert de houding drastisch op het moment dat ze (denken) geld aan je (te) kunnen verdienen. Je wordt dan ook meestal keurig geholpen wanneer je ergens dineert of iets koopt.

Het hotel is prima, alleen het ontbijt valt een beetje tegen. Het aanbod is naar onze maatstaven wat gering maar daarnaast beginnen de koffiedames om strikt 10 uur alles op te ruimen. De fout om 10 voor 10 binnen te komen maakten we dus alleen de eerste ochtend.

In de tweede ronde moet ik tegen een wat oudere man. Na de opening sta ik goed. Net op het moment dat ik begin te twijfelen of ik dit voordeel wel kan behouden laat mijn tegenstander zijn dame insluiten. 1½ uit 2 dus, een mooie start.

In de pauze tussen de tweede en derde ronde zoeken we met Henk naar het Nederlandse Consulaat om daar meer duidelijkheid te krijgen over de status van zijn reisdocument. Het consulaat is echter net verhuisd naar de top van de heuvel en het kost daarom enige tijd en moeite om het te vinden. Terwijl Henk geen spat verder komt ("Het document moet gewoon geldig zijn, meer kunnen we niet doen") besluiten Karel en ik om nog iets proberen te eten, de tijd dringt.

Op zich is het natuurlijk niet zo'n probleem om met een kwartiertje achterstand aan een partij te beginnen, maar als je met zwart tegen een Finse grootmeester moet is dat wat minder prettig. Onder de wedstrijd maakt een cameraploeg opnamen bij ons bord, wellicht ben ik nu bekend in Estland. Ik speel een leuke partij, en hou het zo'n 40 zetten uit. Hoewel ik constant het idee heb kansjes te hebben blijkt in de analyse dat alles vanaf zet 20 min of meer geforceerd is. Karel, die met 0 uit 2 gestart is wint trouwens in de crèche in 15 zetten van een meisje van 12.

De volgende dag mag ik twee remises bijschrijven, beide tegen een tegenstandster, beide in de crèche. In de eerste partij overzie ik een simpele 2e pionwinst, waarna ik mijn pion verlies en de stukken massaal geruild worden. In de tweede partij kom ik goed uit de opening, maar kan ik niet kiezen uit twee plannen. Uiteindelijk mag ik nog blij zijn dat mijn tegenstandster wegens tijdsgebrek in remise berust.

's Avonds eten we in een typisch Russisch restaurant. Zeer gezellig, met dans en al. Naast ons zitten aan een grote tafel brede figuren en opgetutte vrouwen breeduit te dineren. Russische maffia waarschijnlijk, al mag ik dit van Henk niet hardop zeggen aangezien het een internationaal woord is.

Hierna lopen we braaf alle aanbevolen cafés en clubs uit Karel's boekje af. Een daverend succes is dit echter niet. Zo zit de typisch Russische pub stampvol met dronken Engelsen. Uiteindelijk wijken we af en hebben zo toch nog een gezellige avond.

Op zaterdag drijf ik de organisatoren tot wanhoop. Het speeltempo is 1½ uur en 20 seconden per zet. Ik speel mijn beste partij van het toernooi maar doe er wel 100 zetten over. Gelukkig hoef ik geen mat te zetten met twee lopers, anders had het nog wel even geduurd.

Tijd om bij te komen en te lunchen is er nauwelijks en ik begin gehaast aan ronde 7. In een stelling die Fritz als gelijk beschouwt meen ik een stuk minder te staan en ik probeer ten koste van wat materiaal kansen te krijgen. Dit lukt, maar uiteindelijk bloedt mijn aanval dood. Een 0 dus.

Aangezien zondag een rustdag is, is het zaterdagavond tijd om serieus het plaatselijke nachtleven te bekijken. Na een kort bezoek aan een kleine club waar ik weer dezelfde maffiamensen zie, komen we uiteindelijk in een grote drukke moderne tent, waar we tot laat van het feest genieten. Als we om half vier weer naar het hotel gaan blijkt het alweer bijna licht te zijn, behoorlijk schrikken.

De volgende ochtend blijkt Karel de nacht ervoor niet zo goed te hebben verteerd. Ondanks zijn geklaag leidt hij ons toch naar de oudere buurten van Tallinn en de Russische buitenwijk. Het is een indrukwekkende wandeling die een goed beeld geeft van (de economische toestand van) Tallinn. Pracht en praal op de plekken waar de toeristen komen, de Estse wijken redelijk, en de oude Russische wijk minimaal onderhouden.

Tallinn kan je grofweg in vier cirkels opdelen. Het oude middeleeuwse centrum is het stadshart, liggend aan het water. Hier omheen bevinden zich grote, brede en overzichtelijke wegen met zware gebouwen en woonflats aan weerskanten. Deze straten en gebouwen herinneren duidelijk aan het Communistische tijdperk. Ons hotel bevindt zich in deze zone waar zich overigens de nodige moderne gebouwen verrijzen. Vervolgens komen de oorspronkelijke Estse woningen, houten huizen in kleinere straten.

Hierna lijkt het alsof je op het platteland bent gekomen, de stad houdt even op en de wegen lijken wel Franse plattelandsweggetjes. Na een stukje doorlopen kom je in de grote (typisch Russische) werkwijken. Deze bestaan uit vele loge, grote en goedkope flats, die een armoedige en trieste indruk maken. De straten en het groen worden matig onderhouden. Geen echte getto, maar wel duidelijk achterstandswijken. Een groot deel van de Russische minderheid leeft hier.

De laatste twee rondes zit ik weer in de creche, en speel twee partijen om snel te vergeten. De eerste tegen een 12-jarig jongetje met een Olivier Kahn shirt met een respectabele rating van 1944. Schaken staat in Estland in hoog aanzien, en hoewel de kinderen af en toe gebruik maken van hun (nieuwe) vrijheden wordt er ook zeker gedisciplineerd getraind en geanalyseerd.

Ik laat me op een sullige wijze een kwaliteit ontfutselen en loop hierna achter de feiten aan.

Met een saaie remise in de laatste ronde besluit ik het toernooi met 4 uit 9.

Henk beleeft in de laatste ronde zijn 15 minutes-of-fame. Tot genoegen van het toegestroomde publiek houdt hij op fraaie wijze een Engelse meester op remise. Hij valt met 5½ uit 9 net buiten de prijzen maar speelt een goed toernooi met interessante partijen en tegenstanders. Karel beleeft een matig toernooi. Hij haalt uiteindelijk 5 punten, wint van (duidelijk) zwakkere tegenstanders maar verliest al zijn partijen tegen sterkeren.

We blijven uit beleefdheid nog even wachten op de prijsuitreiking. Hoewel we hebben gemerkt dat de overgrote meerderheid van de bevolking prima Engels spreekt is ook deze in volledig in het Ests. De prijswinnaars worden in no-time naar voren geroepen, zodat we na afloop nog steeds niet door hebben wie er heeft gewonnen.

Karel gaat de volgende ochtend met de bus naar Riga (Letland), om daar op het vliegtuig naar Amsterdam te stappen. De boot die Henk en mij naar Rostock brengt gaat pas over twee dagen. Daarom hebben wij op dinsdag een tripje naar Helsinki gepland, waarna we op woensdag in Tallinn nog even de puntjes op de i kunnen zetten

Wanneer Karel op dinsdag om zes uur opstaat om zijn bus te halen draaien wij ons nog een keertje om. Om elf uur hebben gaan we aan boord van de Seabird die ons in 2 uur naar Helsinki brengt.

Oorspronkelijk hadden we het plan om ook de woensdag in Helsinki door te brengen maar van deze wijziging kregen we geen spijt. Het is een mooie stad maar behalve een paar aardige kerken en een leuk marktje op de kade waar je gezellig en duur vis kan eten is er weinig te beleven. Binnen één dag lukt het ons om van vijf van de top 10 bezienswaardigheden van Finland uit Henks Finland-boekje te bezichtigen.

De woensdag brengen we weer in Tallinn door zonder overdag veel nuttigs te doen. We bezoeken het Maritiem museum waar na enig aarzelen mijn OV-jaarkaart als studentenkaart wordt geaccepteerd. Voor de rest lopen we maar een beetje rond, we hebben het onder de hand wel gezien hier.

De nacht verloopt wel spectaculair en voert ons langs diverse (obscure) bars en clubs. Uiteindelijk zie ik mijn bed helemaal niet terwijl ook Henk er niet bepaald vroeg in ligt.

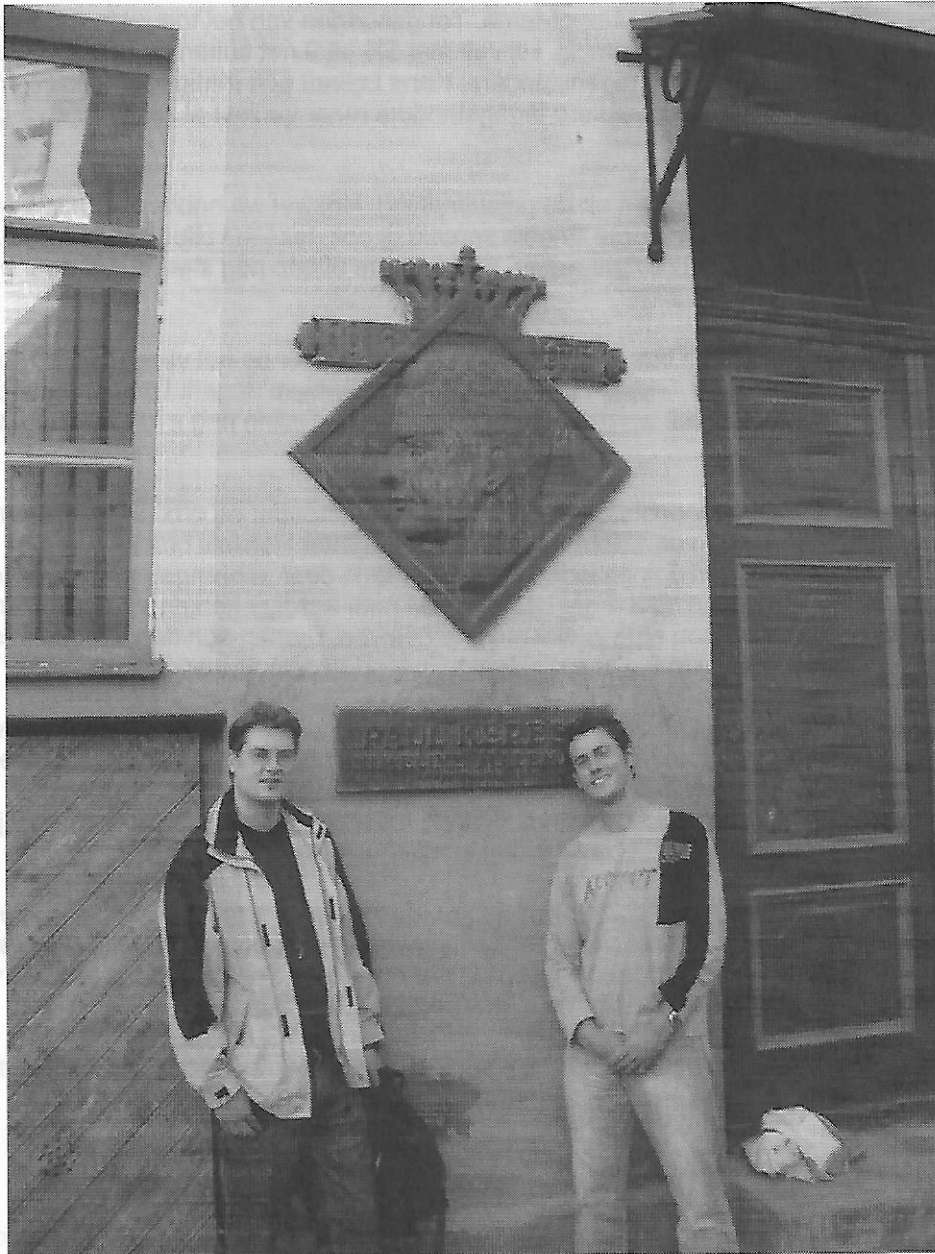
Het eerste wat we op de boot doen is dan ook flink bijslapen, dan duurt zo'n tocht met hoofdzakelijk saaie Duitsers ook niet zo lang. In Rostock missen we door toedoen van een medewerker nog een trein ("Ich spreche allein Deutsch") maar Henk heeft de reis gelukkig ruim gepland. Zo lukt het ons toch de verbinding met de volgende trein te halen en veilig Utrecht, en hierna Rotterdam te bereiken.

Na Sitges vorig jaar was dit wederom een geslaagde schaakvakantie. Waar de reis in 2005 naartoe gaat is nog niet bekend, maar ongetwijfeld zullen er weer de nodige avonturen plaats vinden!

Standings after round 9

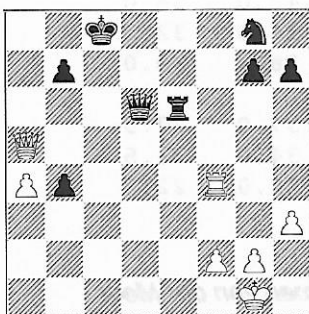
Place	Name	Feder	Rtg	Loc	Score	Buch.	M-Buch.	Progr.
1-2	KÜLAOTS, Kaido	EST	2593		8	55.0	42.5	42.0
	SMIRNOV, Artjom	RUS	2407		8	52.5	40.5	42.0
3-8	NYBÄCK, Tomi	FIN	2562		6.5	55.0	43.0	32.0
	SEPP, Olav	EST	2458		6.5	54.0	42.0	33.5
	NOURO, Mikael	FIN	2350		6.5	52.5	40.5	34.5
	KLOVANS, Janis	LAT	2456		6.5	52.5	40.0	36.0
	SEEMAN, Tarvo	EST	2403		6.5	49.0	36.5	32.0
	KANEP, Meelis	EST	2472		6.5	48.0	38.0	30.0
14-21	OCHTMAN, Henk	NED	2165		5.5	47.0	37.0	27.5
22-34	LOOIJMANS, Karel	NED	2178		5	44.5	34.0	23.5
47-55	van der MEER, Jeroen	NED	1741		4	42.0	32.0	22.5

Jeroen van der Meer

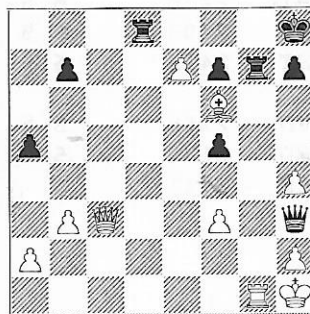

Henk en Jeroen in Tallinn

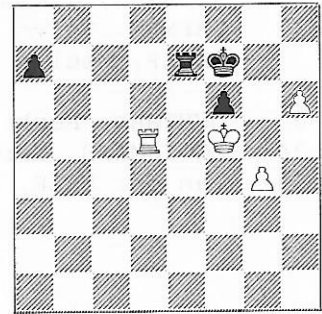
Vanavond geen zin ..... ? Hoofdpijn !

wit aan zet wint

zwart aan zet wint (!)

wit aan zet wint

Paul Keres Memorial

Bij een toernooiverslag hoort natuurlijk ook een partij. In de derde ronde mocht ik mij voor het eerst van mijn leven meten met een grootmeester. Natuurlijk heb ik nooit echt een kans gehad, maar als voorzitter van SGO moest ik natuurlijk wel even op f2 slaan!

Nyback, Tony (Fin) (2562) - v.d. Meer, Jeroen
Paul Keres Memorial 2004, Tallinn (3), 15.07.2004

(Analyse van Jeroen en Fritz)

Voorafgaand aan de wedstrijd had ik al berekend dat er een reële kans zou zijn om tegen deze grootmeester te moeten spelen. Door de reiskaartperikelen van Henk liep de lunch wat uit waardoor ik te laat in de speelzaal arriveerde. Met zwart in een onbekende opening met minder tijd tegen een grootmeester, dat is natuurlijk geen pretje. Ik stond dan ook al snel een stukje minder. 1.Pf3 Pc6 2.d4 e6 Niet zo handig. Wit krijgt meteen al voordeel. Bij de analyse zei hij "e6 looks funny". 3.e4 d5 4.e5 Ld7 5.c3 f6 6.Ld3 fxe5 7.dxe5 Ph6 Hoewel Fritz zich in de meeste van mijn zetten kan vinden loopt het witte voordeel gestaag op. 8.Dc2 (Diagram 1) Het simpele 8.Lg5 en hierna slaan op h6 vond de grootmeester kennelijk te weinig. 8...Pf5? 8...Pf7 is sterker en geeft vrijwel gelijk spel. Ik keek alleen naar de pion op h7 terwijl ook de pion op e5 twee keer staat aangevallen. [8...Pf7 9.Lxh7 Pcxh7 10.Pxe5 Pxe5 11.Lg6+ Pf7 12.Lf4=] 9.h4 Le7 Beter was Lc5 zodat de dame nog een beetje ruimte heeft. Na 9...Lc5 10.Lg5 heeft zwart Pce7. Ik probeerde de pion op h4 onder vuur te nemen. 10.Pbd2 Tf8 Ik durfde hier niet te rokeren, hoewel dit wel het handigst was geweest. 11.Th3 Een zet voor de wat langere termijn. De toren staat klaar om binnen te vallen en dekt tevens het paard na een eventueel g4. 11...Lc5 Brutaal ga ik in de tegenaanval. Mijn stelling gaat dan ook meteen achteruit, maar uitgerookt worden tegen een grootmeester, dat zag ik niet zo zitten. 12.Pb3 Lb6 13.Lg5 Pce7? Het paard op f5 heeft geen velden meer. De boel staat op instorten. Db8 ziet er echter ook niet zo hoopvol uit. 14.g4 h6 In het alternatief Ph6 zag ik geen heil. Dan maar zo nog wat proberen. [14...Ph6!? 15.Lxh7 La4 16.Lxh6 gxh6+-] 15.Ld2 [15.gxf5?! exf5 16.Lf4 Pg6+-] 15...Pxh4 16.Pxh4 Lxf2+ (Diagram 2) 17.Ke2 [17.Kd1 Lxh4 18.Txh4 Pc6+-] 17...La4 [17...Lxh4 18.Txh4 b6 19.Thh1+-] 18.Pg6 Pxg6 19.Lxg6+ Kd7 20.Tf1 Lb5+ 21.Ld3 Lxd3+ 22.Dxd3 Lb6 23.Txf8 Dxf8 24.Tf3 De7 Ik leef nog, maar dan moet wel de toren erbij komen. 25.a4 c4 was nog wat sneller geweest. 25...c6 Lijkt voor de hand te liggen. Fritz vindt Tf8 en a6 beter. 26.a5 Lc7 27.Le3 Na Dg6 is het uit. Nog blijf ik nog even spartelen. [27.Dg6 Tf8 28.Pc5+ Dxc5 29.Dxg7+ Ke8 30.Txf8+ (30.Dxc7?! Dc4+ 31.Kf2 Txf3+ 32.Kxf3 Df1+ 33.Ke3 Dg1+ 34.Kd3 Dxg4+-) 30...Dxf8 31.Dxc7+-] 27...Lxe5 28.Dg6 Lf6 29.Lc5 De8 (Diagram 3) 30.Txf6! Wit maakt het op een mooie manier af, juist op het moment dat zwart het weer een beetje ziet zitten. 30...gxf6 31.Dg7+ Kd8? Waarschijnlijk gespeeld om de toren nog de kans te geven om er uit te komen. Dit gaat echter niet door omdat de manoeuvre Tc8, Tc7 niet kan wegens Lb6. Nu schuift wit het simpel uit. [31...Kc8] 32.Dxb7 Tc8 33.Lxa7 Dd7 34.a6 e5 35.Lb6+ Ke8 36.Dxd7+ Kxd7 37.Pc5+ Kd6 38.a7 1-0

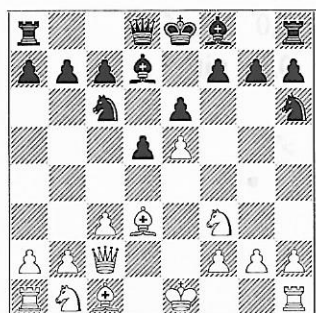

Diagram 1

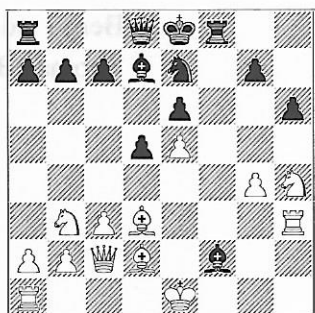

Diagram 2

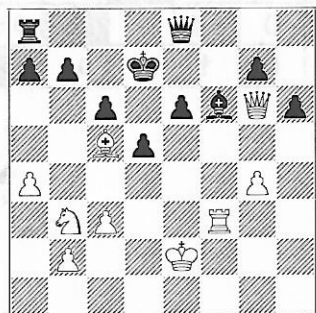

Diagram 3

Jeroen van der Meer

Meerkamp A

2e cyclus

		1	2	3	4	5	6	7	8
Krop	1		1	0,5	0	1	0,5	1	1
Ochtman	2	0		0,5	0,5	0	1	1	1
Fokkink	3	0,5	0,5		1	0	1	0,5	1
Ruytenberg	4	1	0,5	0		0	0,5	0,5	1
Brandenburg	5	0	1	1	1		1	0,5	1
Smit D.	6	0,5	0	0	0,5	0		1	0
Segers	7	0	0	0,5	0,5	0,5	0		1
Meer v.d.	8	0	0	0	0	0	1	0	

1 Brandenburg	5,5	uit 7
2 Krop	5,0	uit 7
3 Fokkink	4,5	uit 7
4 Ochtman	4,0	uit 7
5 Ruytenberg	3,5	uit 7
6 Segers	2,5	uit 7
7 Smit D.	2,0	uit 7
8 Meer v.d.	1,0	uit 7

Meerkamp B

		1	2	3	4	5	6	7	8	9
de Gids	1		0	0,5	0	0	0	0	0	1
Doornheim	2	1		1	0,5	0	0,5	1	1	1
Everwijn	3	0,5	0		1	0	0	1	1	1
Kloek	4	1	0,5	0		0	0,5	1	0	1
Kempen v.	5	1	1	1	1		0	0	1	1
Smit H.	6	1	0,5	1	0,5	1		0,5	1	1
C de Zeeuw	7	1	0	0	0	1	0,5		1	1
de Wilt	8	1	0	0	1	0	0	0		0
Meyer	9	0	0	0	0	0	0	0	1	

1 Smit H.	6,5	uit 8	
2 Kempen v.	6,0	uit 8	19,00 Sb
3 Doornheim	6,0	uit 8	18,75 Sb
4 C de Zeeuw	4,5	uit 8	13,75 Sb
5 Everwijn	4,5	uit 8	12,25 Sb
6 Kloek	4,0	uit 8	
7 de Wilt	2,0	uit 8	
8 de Gids	1,5	uit 8	
9 Meyer	1,0	uit 8	

Meerkamp C

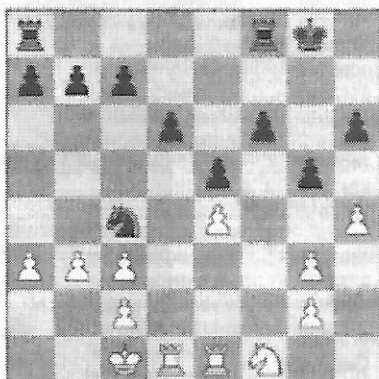
		1	2	3	4	5	6
Bergh v.d.	1		0	0	1	0	1
Araque	2	1		0	0,5	1	1
Wouter Bender	3	1	1		1	0,5	0
Thomas Bender	4	0	0,5	0		0	0
Koenen	5	1	0	0,5	1		0,5
Berkers	6	0	0	1	1	0,5	

1 Araque	3,5	uit 5	7,75 Sb
2 Wouter Bender	3,5	uit 5	7,50 Sb
3 Koenen	3,0	uit 5	
4 Berkers	2,5	uit 5	
5 Bergh v.d.	2,0	uit 5	
6 Thomas Bender	0,5	uit 5	

TWAALF JAAR GELEDEN SPEELDE ik op het Aegon 'Mens tegen Computer' toernooi tegen Goldbar van de Nederlander Bart Goldhoorn.

T. Krabbé - Goldbar, AEGON toernooi 1993

1.e4 e5 2.Pf3 Pf6 3.Pc3 Lb4 4.Lc4 d6 5.a3 Lxc3 6.dxc3 0-0 7.De2 Le6 8.Lg5 h6 9.Lh4 Lxc4 10.Dxc4 g5 11.Lg3 Dd7 12.0-0-0 Dc8 13.Dxc6 Pxc6 14.The1 Ph5 15.h4 Pxc3 16.fxg3 f6 17.Pd2 Pa5 18.Pf1 Pc4 19.b3

19...Pxa3 Dat paard loopt geen gevaar, maar juist dat is Zwarts ondergang. 20.c4 b5 21.Kb2 b4 Paard gered, partij verloren. Want het paard doet niet meer mee en Wit speelt nu met een stuk meer. 22.Pe3 gxf4 23.Th1 hxf3 24.Txf6 a5 25.Td1 a4 26.Pf5 Kf7 27.Th7+ Ke8 28.Txc7 Tg8 29.Pxd6+ Kd8 en Zwart gaf het op.

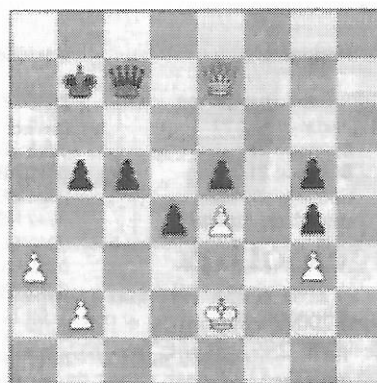
"Nog even Pxa3 eruit halen en je wordt wereldkampioen", zei ik tegen Goldhoorn. Zetten als Pxa3 zijn de Achilleshiel van het computerschaak. Iedere clubspeler ziet dat dat paard daar levend dood is, maar de computer is schaakblind. Toen Computer

schaak het diagram als teststelling opgaf, bleken alle computers van de lezers het paard te laten vangen, denkend dat Zwart dan beter staat. Ook de grote pionier Hans Berliner schreef me dat zijn HiTech Pxa3 speelde. 'We hebben al wel andere paarden gevangen, maar dit gevangen paard kent hij nog niet.' Hij ging dus, tot mijn verbazing, het probleem niet met algemene principes te lijf, maar met concrete stukjes stelling.

Maar onlangs kreeg ik een mailtje van Goldhoorn die met gepaste trots meldde dat hij eindelijk na twaalf jaar ('niet dat dit het enige is waar ik de laatste jaren mee bezig ben geweest maar het liet me niet los') Goldbar van Pxa3 heeft genezen, onder meer door de waardering voor bewegingsvrijheid groter te maken. Na een dikke minuut speelt hij nu 19...Pb6. En dat is knap, want Fritz8, met zijn rating van 2754, speelt na een doorwaakte nacht nog altijd Pxa3, en denkt dat hij beter staat.

Een andere programmeur, Gian-Carlo Pascutto wiens Deep Sjeng na drie uur en zes miljard evaluaties ook ziet dat Pxa3 slecht is, zei dat het niet zo moeilijk is zo'n zet te vermijden: je geeft waarde-afrek wegens het ontbreken van veilige velden voor het paard. Hoevel afrek bepaal je in tests - en hij citeert Chrilly Donninger die over zijn Hydra zegt dat hij, om hem beter te laten spelen, hem alleen maar dommer hoeft te maken.

Goed, als hij Pxa3 afheeft, dan heb ik een nieuw probleempje voor de computer. Zal hij ooit dom genoeg zijn om deze te kunnen?

Wit aan zet

1.Dxc7• Kxc7 2.b4 (is meteen remise; Zwart komt er nooit meer door. Een mens ziet dat meteen, maar hoe dit 'nooit meer' aan een computer uit te leggen? Fritz8 speelt De8, denkend dat hij verloren staat en ook Deep Sjeng en Goldbar doen geen Dxc7. Pascutto: 'Dit lijkt mij behoorlijk hopeloos. Je moet zien dat de koningen afgescheiden zijn, je moet snappen dat de twee vrijpionnen door een koning gestopt kunnen worden, en dat vervolgens combineren. Vooral dat laatste zal problematisch zijn.' Goldhoorn: 'Dit is een stuk lastiger. Het menselijk brein begrijpt deze stelling onmiddellijk, dat vind ik zelf zo mooi! Stellingen hoeven maar iets te veranderen en de computer ziet het weer heel anders. Zet er een zwarte pion op g6 bij en de stelling blijft voor de mens gelijk, terwijl de computer zichzelf meer waarde geeft. Ik hoop alleen niet dat dit weer twaalf jaar gaat duren.'

Boekhandel

Bensmann & Blankstein

Burgemeester Baumannlaan 163 a 3042 AD Rotterdam

T (010) 415 82 06 F (010) 437 76 32

info@benbboeken.nl www.benbboeken.nl

Voor al uw boeken en schaakboeken!

Overschie Schaakt

ledenlijst per 18 mei 2005

Adresnaam	Postadres	Postcode	Plaats	Telefoon	KNSB	B/J	e-mail adres
Araque - Gonzalez, J.	Rembrandtstraat 166	3035 LT	Rotterdam	010-4673641	7432931	1)	
Baboeram, Avinaash	Ziedewijstraat 27	3042 HV	Rotterdam	010-2624985		J	
Bender, Thomas	Baanweg 21	3042 AB	Rotterdam	010-4153906	8063759	J	
Bender, Wouter	Baanweg 21	3042 AB	Rotterdam	010-4153906	7971216	J	wouter_bender@hotmail.com
Bergh, F.F. van den	Chopinstraat 185	2901 EE	Capelle a/d IJssel	010-2021169	6206838		lmontana@wxs.nl
Berkers, John	van Adrichemweg 407	3042 RS	Rotterdam	010-4620421	8091798		jhberkers@wanadoo.nl
Boonstra, Frank	Sch. v. Groenewegenstraat 56b	3043 EC	Rotterdam	010-4371258		J	
Brandenburg, Erik	Boerhaavelaan 60 a	3112 LK	Schiedam	010-4260548	6491617		erikb@kabelfoon.nl
Brunings, M.K.	West-Sidelinge 242 B	3042 CW	Rotterdam	06-53393422		B	brunings1960@zonnet.nl
Degeling, M.	Joliotplaats 388	3069 TL	Rotterdam	010-2867204	6061297		m.degeling@hetnet.nl
Diejen, Janet van	Zestienhovensekade 355	3043 KP	Rotterdam	010-4158245	8060569		homevandiejen@planet.nl
Diejen, Niels van	Zestienhovensekade 355	3043 KP	Rotterdam	010-4158245	7971260	J	homevandiejen@planet.nl
Doornheim, J.L.	Beeningerstraat 8c	3042 TH	Rotterdam	06-51966373	6726489		jld@worldonline.nl
Everwijn, A.	Abr. Kuyperlaan 16 A	3038 PK	Rotterdam	010-4672582	6066544		a.everwijn@planet.nl
Feelders, C.W.	Hopklaver 29	3344 BB	Hendrik Ido Ambacht	078-6127000	6193495		cor-ellen@planet.nl
Fokkink, R.J.	Scholekstersingel 14	2496 MP	Den Haag	015-3614894	7075519		robbert@ureach.com
Gids, W.F. de	Kievithof 3	2636 EL	Schipluiden	015-3808846	6063112		w.degids@bouw.tno.nl
Hajenius, W.D.	Consciencelaan 8	B-3191	Hever, België		7406608		willem.hajenius@ping.be
Heij, Jeroen	Ziedewijstraat 13	3042 HV	Rotterdam	010-4621298	8247404	J	
Heij, Pim	Ziedewijstraat 13	3042 HV	Rotterdam	010-4621298	8247415	J	
Heusdens, R.W.	Mariastraat 33	3117 NG	Schiedam	010-4730479		B	rwheus@kabelfoon.nl
Jong, M.M. de	Lemelerberg 111	2905 NJ	Capelle a/d IJssel	010-4424789	6897825		maupert@xs4all.nl
Jorem, T.	Sidelingeplein 176	3043 GV	Rotterdam	010-4156714	6232567		tjorem@planet.nl
Kempen, A. van	Gordelweg 226-G	3039 GB	Rotterdam	010-4623688	7023874		hwvankempen@planet.nl
Kleinjan, P.W.	Libriesteeg 183	3011 HN	Rotterdam	010-4520025	7242345		pim.klein@hccnet.nl
Kloek, R.J.	Riouwstraat 101 B	2585 GZ	Den Haag	070-3504633	6004812		kloekso@xs4all.nl
Koenen, J. C.	Hoekersingel 48	3028 XM	Rotterdam	010-2621893	7971315		jkoenen@freeler.nl
Krop, H.A.	Wessel Ickenstraat 10	1066 GZ	Amsterdam	020-6692960	6004922		krop@fwb.eur.nl
Leeuwen, Ferdinand v.	Albert Cijpstraat 30	3043 AA	Rotterdam	010-4152565		J	
Looijmans, Karel	112-3 Yamashita-cho, Naka-ku	Yokohama-city	Kanagawa 231.0023 Japan		6612485		kalooijm@zonnet.nl
Lynch, Arseniolemanuel	Saenredamstraat 9 A	3043 RN	Rotterdam	010-4150219	8243719	J	
Meer, Jeroen van der	Burg. Baumannlaan 42	3043 AM	Rotterdam	06-50946899	7433063		hupavs@hotmail.com
Meerman, L.Th.V.	Schansweg 43	3042 HT	Rotterdam	010-4153315	7420765		leomeerm@wxs.nl
Meuter, Frank	Overschiese Kleiweg 510	3045 PS	Rotterdam	010-2183609	8198267	J	
Meyer, Yoram	Oudedijkse Schiekade 78	3043 LC	Rotterdam	010-4675932	8060602	J	yoram@vascoa-adventures.nl
Ochtman, Henk W.	Moddermanstraat 46	3053 TL	Rotterdam	010-4228053	6948337		ochtmanh@xs4all.nl
Oosthoek, S.	Ameidestraat 360	3042 DE	Rotterdam	010-4375973	6013249		
Pijbes, Rick	Professor Bolklaan 9	3043 BB	Rotterdam	010-4153331	8244082	J	
Quist, J.	Mariniersweg 127	3011 NH	Rotterdam	010-4111693		B	Jquist@office.casema.nl
Roedolf, A.P.	Schansweg 25	3042 HS	Rotterdam	010-4376108		B	
Ruytenberg, R.	Nootdorpse Landingslaan 136	2496 LX	Den Haag	015-2851006	6165731		ronald.ruytenberg@planet.nl
Segers, A.J.	Bourgondischelaan 36	2411 KJ	Bodegraven	0172-651076	6894140		albert.segers@freeler.nl
Sies, Fabian	Schielaan 50 B	3043 HD	Rotterdam	010-4154062	8243686	J	
Smit, D.	Plotinusstraat 108	3076 NT	Rotterdam	010-4327457	7155467		daansmit73@hotmail.com
Smit, J.	Platostraat 98	3076 BP	Rotterdam	010-4193000	7218552		han-smit@zonnet.nl
Spannenberg, Niels	Torenlaan 63	3043 BR	Rotterdam	010-4379625	8198784	J	
Spasojévic, Alexander	Pieter van Aschstraat 26 A	3043 RH	Rotterdam	010-4375128	8243708	J	
Spasojévic, Pascal	Pieter van Aschstraat 26 A	3043 RH	Rotterdam	010-4375128	8244071	J	
Steenis, J.P. van	Soderblomplaats 444	3069 SM	Rotterdam	010-4218474	6123579		
Wilt, Rob de	Neel Gijsenstraat 73	3043 MC	Rotterdam	010-4378026	8170305		rdewilt@xs4all.nl
Wilt, Mark de	Neel Gijsenstraat 73	3043 MC	Rotterdam	010-4378026	8244060	J	rdewilt@xs4all.nl
Zeeuw, C.I. de	Overschiese Dorpsstraat 21	3043 CN	Rotterdam	010-4147565	8259031		c.dezeeuw@erasmusmc.nl
Zeeuw, S.I. de	Overschiese Dorpsstraat 21	3043 CN	Rotterdam	06-41030161	7969269	J	c.dezeeuw@erasmusmc.nl

1) B=beginstiger, J= juniorlid